

REGISTERBLAD

Namn: Magnus Martinsson (redigerat 25-2-1999)

Område av riksintresse för naturvård i Gotlands län

Områdesnummer: NRO09064

Områdesnamn: NÄSUDDENS KUST

Kommun: Gotlands

Kartblad: 5I NO, 5J NV, Mittpunkt: 5I 6j 20

Areal: 713 ha, varav 556,7 ha land och 156 ha vatten

Naturgeografisk region: 14 c Gotland

Kust/havsregion: IV - Egentliga Östersjön

Regionindelning för sjöar och vattendrag:

Agrara kulturlandskapsregioner:

Landskapsform: Slätt med lägre relativ höjd än 20 m.

Riksvärde

	marin strandäng	fauna
		flora

Värdeomdöme: Stora sammanhängande arealer marin strandäng. Området har under lång tid hävdats som naturlig fodermark. Markerna hyser en mycket rik och varierad flora. Burgsviken och stränderna utgör viktiga rast- och häckningsmiljöer för vadare, änder och gäss.

Huvudkriterier:

D. Rikt fågelliv. Varierad och rik flora.

Stödkriterier: Storlek, mångformighet, representativitet, kontinuitet.

Förutsättningar för bevarande: Fortsatt beteshävd. Området påverkas negativt av bebyggelse, täktverksamhet och skogsplantering.

Säkerställande: Klass 1-område i Länsstyrelsens sammanställning över områden med värdefull natur (Länsstyrelsen 1984).

Österudd är avsatt som djurskyddsområde (1967).

Näsudden och öarna omfattas av strandskydd 100 m. Området berör område av riksintresse för friluftsliv nr I 4 Gotlandskusten.

Näsrevet-Bududd är av regeringen föreslaget Natura2000-område.

Områdets huvuddrag:

På Näsuddens sydöstra del finns mycket flacka strandängar som når en god bit upp mot land. Områdets högsta punkt når ca tre meter över havet. Största delen av området täcks av moränmargel. Markerna innanför uddarna Rossård och Langård täcks av sand. På uddarna finns mestadels grus med ett stort inslag av mindre moränblock. Materialet är på de flesta håll finkornigt vilket bidragit till utbildningen av strandängsvegetation. Skattdäckningskartan från 1703 uppger att stora delar av området då var äng. Härifrån anges bl a Nyängen "av mager hårdvall med sten och tuvor". Området hävdas sedan Laga Skifte som betesmark. Strandängen är skiftad i långsmala remsor som löper i nordvästlig-sydostlig riktning. Låga stenvastar, ofta kompletterade med en överliggande taggråd, hägnar in de olika hagarna. Flertalet stenvastar utgör fortfarande funktionella hägnader för kreaturen. Strandängarna är mycket välbetade medan fuktängarna under en lång rad av år betats alltför svagt varvid en och tall invaderat stora delar.

Strandremsan är flikig av uddar och vikar. Vegetationen utgörs av havsstrandäng längs hela strandremsan. Den saltpåverkade zonen med strandängsvegetationen är ca 150-200 m bred. Vegetationen domineras här av salttåg, rödsvingel och krypven. På flera håll finns små flacka sänkor som helt domineras av salttåg. Innanför Langård växer strandnål bitvis rikligt. Inom vissa delar finns dominant inslag av havsnarv. Närmast stranden finns på flera håll saltgräs, revigt saltgräs och grått saltgräs. I norra delen av området finns rikare partier där segstarr och glesstarr dominerar. Här växer även ormtunga, slätterblomma, sumpgentiana, honungsblomster, toppfrossört, brunört och klöverärt. På en del håll närmast stranden finns frätor med glasört och sodaört. Andra arter som trivs bra på havsstrandängen är revfingerört, gåsört, havssälting, smultronklöver och kustarun. Ovanför havsstrandängen tar vidsträckta kalkfuktängar vid. Här växer gulmåra, brudbröd, darrgräs, luddstarr, ängsvädd, vildlin, blodrot och sumpgentiana.

På flera håll är fuktängarna artfattiga där älväxing ibland förekommer som enda art. På Näsudden har under senare år en omfattande utbyggnad av vindkraftverk skett. För närvarande finns fem vindkraftverk inom detta strandområde. Området utgör en viktig rastplats för sträckande änder, vadare och gäss. Häckfågelfaunan är mycket rik med bl a strandskata, tofsvipa, rödbena, skärfläcka, brushane, större strandpipare, roskarl, småtärna, ejder, kricka, stjärtand och grågås. Här häckar dessutom några par sydlig kärnsnäppa.

Kuststräckan är det näst viktigaste ruggningsområdet för grågäss i Östersjön. Stora flockar vitkindade gäss rastar. Området är en viktig sträckfågellokal. Fågelskyddsområdet utgörs av Bodudd samt holmarna Storgrunn, Lillgrunn och Flisen. Öarna är låga och flacka och domineras av strandgrus. De utgör ett viktigt ruggningsområde för grågäss, vilka också häckar här tillsammans med skrântärnor. Främst under sensommaren och hösten rastar stora mängder flyttande änder och vadare längs de grunda stränderna. Området är sedan gammalt känt som ett tillhåll för säl. Det nuvarande beståndet utgör endast en liten rest av det forna. Under tiden 15 mars-30 juni får allmänheten ej beträda fågelskyddsområdet p g a den störningskänsliga faunan.

Anmärkningar: 05I 5j 01

Referenser:

Gotlands kommun, 1995: *Vision Gotland 2010*.

Länsstyrelsen i Gotlands län, 1984: *Värdefull natur på Gotland*.

Martinsson, M., Nordin, M., 1991: *Ängs- och hagmarker på Gotland. Del 4, Södra Gotland*. –Länsstyrelsen i Gotlands län.

Martinsson, M., 1997: *Våtmarker på Gotland*. –Länsstyrelsen i Gotlands län.